

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 5 февруари 2026 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Надежда Желепова
Атанас Семов
Красимир Влахов
Янаки Стоилов
Соня Янкулова
Борислав Белазелков

Десислава Атанасова
Галина Тонева
Сашо Пенев
Невин Фети
Орлин Колев

при участието на секретар-протоколиста Гургана Иванова разгледа в закрито заседание на 05.02.2026 г. конституционно дело №2/2026 г., докладвано от съдия Янаки Стоилов.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България във фазата на произнасяне по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 20.01.2026 г. по искане на състав на Апелативния съд – Варна за установяване на противоконституционност на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт (обн. ДВ, бр.6 от 2025 г., в сила от 21.01.2025 г.; ЗСВ).

Искането е постъпило в Конституционния съд на 29.12.2025 г., като на 05.01.2026 г. с разпореждане на председателя на Съда на вносителя е указано да отстрани констатирана нередовност. В рамките на определения

срок на 20.01.2026 г. в Конституционния съд е постъпило допълнение към първоначалното искане.

От искането и приложените материали по делото (искане за възобновяване на наказателно общ характер дело №1132/2025г., разпореждане на председателя на съдебния състав от 15.09.2025 г., определение на състава от 12.12.2025 г., протоколи от открити съдебни заседания, проведени на 10.10.2025 г. и на 18.12.2025 г.) се установява, че на 20.08.2025 г. в Районния съд – Варна е постъпило искане от изпълняващия функциите на главен прокурор за възобновяване на наказателно общ характер дело №1132/2025 г. С Разпореждане №268/15.09.2025 г. председателят на сезиращия състав на Апелативния съд – Варна е приел искането за допустимо и е насрочил съдебно заседание за разглеждане на делото. В проведено на 10.10.2025 г. заседание съдебният състав дава ход на делото. Защитникът на осъденото лице се позовава на публично известни актове на Върховния касационен съд, с които е отказано възобновяване на наказателни дела, поискано от изпълняващия функциите на главен прокурор, като изтъква липса на активна процесуална легитимация, поради което иска прекратяване на производството. На проведено на 18.12.2025 г. заседание съдът отменя определението си за даване на ход на делото по същество, като предпоставя продължаването на съдебното производство от отговор на въпроса „дали подателят на искането разполага с процесуална легитимация по чл. 420 ал. 1 от НПК – предвид нормата на чл. 173 ал.15 от ЗСВ“. Според съдебния състав „отговорът на поставения въпрос не е в правомощията му, тъй като изисква преценка за конституционносъобразност на посочения текст от ЗСВ“.

Сезиращият съд твърди, че „[п]рилагането на оспорената норма към заварения случай създава несъвместимост с конституционните принципи на правовата държава и правната сигурност по чл. 4, ал. 1 и с изискването на чл. 5, ал. 5 от Конституцията нормативните актове да пораждат действие занапред“. Произнасянето на конституционната юрисдикция за

съответствието на оспорената норма с Основния закон е определено като „преюдициален за допустимостта на производството“ въпрос.

По отношение на връзката между националната правна уредба и правото на Европейския съюз вносителят е изложил разбирането, че чл. 173, ал. 15 ЗСВ „урежда вътрешна организация на национален орган на съдебната власт и продължителността на временно упражнявана функция, без да транспонира, конкретизира или прилага норма от правото на ЕС“.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е от субект на инициатива по чл. 150, ал. 2 от Конституцията – съд (съдебен състав на Апелативния съд – Варна) във връзка с конкретно дело, съобразено е с изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и чл. 18 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити.

Искането е на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията – за установяване на противоконституционност на разпоредба от действащ закон – чл. 173, ал. 15 ЗСВ.

Конституционният съд не се е произнасял с решение или с определение за недопустимост по искане с посочения предмет, поради което не е налице отрицателната процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС.

Иницирираното производство относно твърдяно несъответствие на посочената норма с Конституцията е преюдициално по отношение на продължаването или прекратяването на производството пред сезиращия съд. От решаването на този преюдициален спор зависи упражняването на компетентността на апелативния съд по делото за възобновяване на наказателното производство (наказателно дело за възобновяване №301/2025 г.).

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС Съдът приема, че с оглед на предмета на искането следва да конституира като заинтересувани институции, които да представят становища по делото: Народното

събрание, президента, Министерския съвет, министъра на правосъдието, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор, Висшия съдебен съвет и Висшия адвокатски съвет.

На основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС следва да бъдат поканени да дадат становища по предмета на делото следните неправителствени организации: Съюза на юристите в България, Съюза на съдиите в България, Българската съдийска асоциация, Асоциацията на прокурорите в България, Камарата на следователите в България и Българския институт за правни инициативи.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС следва да бъдат поканени да дадат писмено правно мнение по предмета на делото следните изтъкнати специалисти от науката и практиката: член-кор. проф. д.н. Борис Велчев, проф. д-р Екатерина Михайлова, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, доц. д-р Екатерина Салкова, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Христо Христов и гл. ас. д-р Дилян Начев.

По изложените съображения и на основание чл. 19, ал. 1 ЗКС, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

ДОПУСКА искането на състав на Апелативния съд – Варна за установяване на противоконституционност на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт (обн. ДВ, бр. 6 от 2025 г., в сила от 21.01.2025 г.).

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, президента, Министерския съвет, министъра на правосъдието, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор, Висшия съдебен съвет и Висшия адвокатски съвет, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като в 30-дневен срок от уведомяването могат да представят писмено становище по предмета на делото.

Отправя покана да предложат становище в същия срок до: Съюза на юристите в България, Съюза на съдиите в България, Българската съдийска

асоциация, Асоциацията на прокурорите в България, Камарата на следователите в България и Българския институт за правни инициативи.

Отправля покана да дадат писмено правно мнение до: член-кор. проф. д.н. Борис Велчев, проф. д-р Екатерина Михайлова, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, доц. д-р Екатерина Салкова, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Христо Христов и гл. ас. д-р Дилян Начев, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като в 30-дневен срок от уведомяването могат да дадат писмено правно мнение по предмета на делото.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, който в 30-дневен срок може да представи допълнителни съображения.

Председател:

Павлина Панова

Членове:

Надежда Джелепова

Десислава Атанасова

Атанас Семов

Галина Тонева

Красимир Влахов

Сашо Пенев

Янаки Стоилов

Невин Фети

Соня Янкулова

Орлин Колев

Борислав Белазелков